

Fynske Årbøger 1980

Foreningsmeddelelser 1979–80

Siden redaktionen af Fynske Årbøger 1979 blev sluttet, har Historisk Samfund for Fyn afholdt følgende arrangementer:

Den 24. juni 1979 deltog omkring 130 af samfundets medlemmer i en heldagstur til Lolland. Efter sejlturen med færgen fra Spodsbjerg til Tårs kørte man over Nakskov og Halsted Kloster til Ravnsborg voldsted, hvor Åge Lauritsen fortalte om stedets historie. Derefter gik turen via Birket kirke, hvor man så en af Danmarks ældste klokkestabler, til Maribo, hvor de medbragte madpakker blev spist i restaurant Bangs Haver. Efter en grundig omvisning i Maribo Domkirke kørte man til Ålholm slot, hvor man tilbragte en times tid. På turen tilbage blev der serveret middag i Bangs Haver. Det gode vejr bidrog til at kaste en særlig glans over de egne af Lolland, vi kørte igennem.

Der var mødt omkring 80 deltagere op i parken ved Rødkilde, da man i strålende solskin startede turen på Sydlyn den 23. september 1979. Godsejer Rasmussen redegjorde levende og interessant om gårdens historie, hvorefter der var lejlighed til at bese parken og det gamle voldsted. Med Åge Lauritsen og Hans Nørgaard som lokalkendte turledere kørte man så til Ulbølle kirke, hvor pastor Fabricius fortalte om kirken og organisten spillede på orglet. Der blev også tid til et par fælles salmer. Busserne kørte derefter forbi digteren Mads Hansens fødegård til Hundstrup skole, hvor man spiste frokost. Efter frokost fortsatte turen mod nord gennem det område, der i slutningen af den sidste istid havde været dækket af den såkaldte Stenstrup Issø. Den sluttede med et besøg på et moderne teglværk ved Stenstrup, hvor direktør Laursen ledede rundvisningen. Det blev en tur, der gav deltagerne indblik både i historie, folkelige rørelser og geologi.

Generalforsamlingen blev holdt *lørdag den 15. marts 1980 kl. 14.30* i Domkirkens mødesal på Klosterbakken i Odense. Der var mødt o. 120 medlemmer, så salen var helt fyldt, da formanden åbnede mødet.

Lærer Engholm Pedersen, Ringe, blev valgt til dirigent.

I sin beretning kunne formanden fastslå, at foreningens medlemstal synes at have stabiliseret sig omkring 1000. Det var dog ikke et tal, man kunne slå sig til tåls med. Udgifterne ved trykning af årbogen var stadig stigende, og man ville nødig formindske dens indhold. Udover årbogen havde foreningen haft den glæde at kunne udsende Svend Frederiksen bog om Seden sogn. Videre fremme i sin beretning beklagede Åge Lauritsen de ændringer, landskabet de senere år er undergået på grund af den moderne landbrugsdrift. Levende hegn og stendiger forsvinder, og de tilhugne sten ved bivejene erstattes af plasticpæle.

Efter formandens beretning, der godkendtes enstemmigt, fremlagde kassereren, bankdirektør Nærøe, regnskabet, der udviste et underskud. Også regnskabet blev enstemmigt godkendt.

Til repræsentantskabet genvalgte: Fru Frederiksen, Åsum, Niels Oxenvad, Odense, Åge

Lauritsen, Ulbølle, Anders Jæger, Bogense, Hans Henrik Jacobsen, Næsby, Svend Frederiksen, Åsum, Finn Stendal Pedersen, Fraugde og Arne Hansen, Tåsinge. Også revisorerne, B. Due og Aage Sørensen, samt revisorsuppleanten Oluf Thomsen, blev genvalgt.

Man vedtog at forhøje kontingentet med 5 kr. til 40 kr. og på grund af underskuddet blev det pålagt formanden at søge samtlige fynske kommuner om tilskud.

Det blev enstemmigt vedtaget at udnævne provisor Hans Brandt, Fåborg til æresmedlem af Historisk samfund. Provisor Brandt fyldte 90 år den 16. marts 1980.

Efter generalforsamlingen holdt museumsinspektør Sigurd Schoubye, Tønder, foredrag om: »Guld og sølv – historisk set«. Det højst aktuelle foredrag blev ledsaget af lysbilleder.

Ligesom de foregående år vil Åge Lauritsen også i 1980 arrangere 2 historiske udenlandsrejser. I 1979 gik de til Normandiet, og i maj/juni 1980 er målet East Anglia.

Rudkøbing i maj 1980

Jens Møllerup

Samfundets vedtægter findes aftrykt i årbogen for 1975.

REPRÆSENTANTSKABETS MEDLEMMER

Mus.insp. dr. phil. E. Albrechtsen, Odense	Cand. jur. fru Johanne Larsen, Skårup
Redaktør Edv. Andersen, Fåborg	Konsulent Åge Lauritsen, Ulbølle
Lektor Åge Blomberg, Langesø	Lektor Hugo Madsen, Kerteminde
Fuldmægtig Erhardt Clausen, Assens	Overlærer Jens Møllerup, Rudkøbing
Urmager Alf Faxøe, Nyborg	Overbibliotekar K. Møller, Middelfart
Fru grosserer E. Frederiksen, Åsum	Afdelingsleder Søren Mørch, Lindved
Gdr. Svend Frederiksen, Åsum	Bankdirektør Erik Nærø, Odense
Vejmand Arne Hansen, Tåsinge	Museumsdirektør N. Oxenvad, Odense
Lektor H. H. Jacobsen, Næsby	Amanuensis F. Stendal Pedersen, Fraugde
Mus.insp. Henrik Jansen, Ryslinge	Lærer Jørgen Engholm Pedersen, Ringe
Gdr. Christian Dan Jensen, Åstrup	Landsarkivar, dr. A. Riising, Odense
Overpostbud Anders Jæger, Bogense	Overlærer J. Weber, Marstal.

FORRETNINGSUDVALGET

Konsulent Åge Lauritsen, Ulbølle, formand (ads.: Gl. Station, 5762 Vester Skerninge)
 Museumsdirektør N. Oxenvad, Odense, næstformand
 Bankdirektør Erik Nærø, Odense, kasserer
 Overlærer J. Møllerup, Rudkøbing, sekretær (ads.: Kibshavevej 10, 5900 Rudkøbing)
 Lektor H. H. Jacobsen, Næsby, redaktør (ads.: Hyrdinden 5, 5270 Odense N.)
 Museumsinspektør E. Albrechtsen, Odense
 Urmager Alf Faxøe, Nyborg
 Cand. jur., fru Johanne Larsen, Skårup
 Afdelingsleder Søren Mørch, Lindved
 Amanuensis Finn Stendal Pedersen, Fraugde
 Landsarkivar, dr. A. Riising, Odense
 Skrifudvalget består af Åge Lauritsen, Finn Stendal Pedersen, A. Riising og H. H. Jacobsen (redaktør).
 Manuskripter sendes til redaktionens adresse: Hyrdinden 5, 5270 Odense N.

KASSEREGNSKAB FOR ÅRET 1979.

UDGIFTER				INDTÆGTER	
Bogtrykkeri, kliche og duplikering	44.808,00	Kontingenter			36.061,95
Udsendelse, porto, telefon m.v.	8.497,85	<i>Tilskud:</i>			
Foredrags- og forfatterhonorar	3.100,00	Kerteminde kommune	100,00		
Generalforsamling og møder	1.025,00	Middelfart kommune	150,00		
Forsikringer	484,00	Diverse	280,00	530,00	
Gaver	924,90				
Lokal-hist. Fællesforening, kontingent f. 1978	1.408,80	Salg af bøger		8.177,25	
Lokal-hist. Fællesforening, kontingent f. 1979	1.149,88	Indvundne renter		1.763,26	
		Sommerudflugter, overskud		490,00	
		Underskud i 1979		14.375,97	
	61.398,43				
<i>Beholdninger pr.</i>					
	<i>1978</i>	<i>1979</i>			
Kasse	437,65	540,25			
Udlæg vedr. Seden-bogen		2.445,41			
Bankbog	39.661,08	22.737,10			
Giro	0,00	0,00			
					61.398,43
	40.098,73	25.722,76			

Ovenstående regnskab er fundet i overensstemmelse med bøgerne, som vi har revideret. Beholdningerne er forevist os.

Kerteminde, den 30. januar 1980
Benno Due Aage Sørensen

Odense, den 24. januar 1980.
Erik Nørø

Forfattere til årbogens artikler

Gorm Bloch

f. 1923, realeksamen 1940, uddannet som fagfotograf. Fra 1947 free lance pressefotograf. Guldmedalje ved verdensfarvefotokoncurrencen i Haag 1973. Til dag- og ugeblade skrevet og illustreret artikler fra rejser i mange lande, alle med historiske emner. Har teaterhistorie som speciale.

Forfattervirksomhed: Debuterede som romanforfatter i 1978. Medlem af Dansk Forfatterforening og Dramatiker Studio. I 1980 er udkommet »Med Gorm Bloch i H. C. Andersen's Fodspor«. Fotoguide med tekst om digterens færd i Odense, på Fyn og i København.

Adresse: Rosenørnsvej 9, 5230 Odense M.

Birger Isaksen,

f. 1911, fhv. arkivar. Præliminæreksamen 1930. Lærereksamen 1935. Lærergerning til 1969, derpå arkivar ved Odense Universitetsbibliotek til 1976.

Forfattervirksomhed: Sangen i Danmark, 1941. Præsten Jens Schjørring, 1943. Ignatz Breum, 1971. Fra Fyns Land, 1972. Mads Hansen, 1974. Blade af Ludvig Froms Dagbog, 1977. Artikler i Fy. Årb. 1951, 1953, 1966, 1969, 1971, 1972.

Adresse: Jennyvænget 3, 5270 Odense N.

Otto Jonassen,

overlærer, Pløjeholmen 3, 5700 Svendborg
se Fynske Årbøger 1977, si. 152 og Fynske Årbøger 1978, si. 120.

Tove Kjørboe,

forfatterinde, Nørregade 6, 5970 Ærøskøbing
se Fynske Årbøger 1975, si. 160.

Albert C. E. Mohr Lolk,

født 1913 i Troense. Student, seminarieuddannet lærer, exam. faglærer og exam. handelsfaglærer. Fra 1944 udelukkende lærergerning. 1970-80 skrevet ca. 50 bind om Tåsinges befolkning indtil 1813 på grundlag af kirkebøger, fæsteregistre, skifteregistre, folketællinger, skattemandtal og jordebøger. Det skrevne foreligger kronologisk/alfabetisk i kopi, tilgængeligt på læsesalen i Landsarkivet for Fyn, Odense, under »A. Lolks saml.«. Hyldelistedkort i Odense Centralbiblioteks lokalhistoriske afdl. samt i Tåsinge lokalhist. Arkiv.

Adresse: Jeppe Aakjærs allé 15, 5210 Odense NV.

TILBUD

(bestilling sendes til lektor H. H. Jacobsen, Hyrdinden 5, 5270 Odense N.)

<i>Årbog for Odense og Assens amter 1927–34, 1936–38, ialt</i>	20,00
Enkelte hæfter	3,00
Registerhæfte til årbøgerne 1913–25	2,00
<i>Årbog for Historisk Samfund for Svendborg amt 1925, 1926, 1929–30, ialt</i> ...	6,00
Enkelte hæfter	3,00
<i>Fynske Årbøger:</i>	
Årgang 1940, 1941, 1942, 1944, 1946, 1947, 1948, 1949, 1951, 1952, 1953, 1954, 1960 pr. stk.	10,00
Årgang 1962, 1963, 1964, 1965, 1966 pr. stk.	20,00
Årgang 1967–74, pr. stk.	25,00
Årgang 1975 ff.	35,00
<i>Øvrige publikationer:</i>	
Jacob Madsens Visitatsbog, 2 hæfter (Sunds, Salling, Baag og Vends herreder)	6,00
Jørgen Hæstrup: Hilsen til Vera (Våbenmodtagelser på Fyn under besættelsen)	10,00
Svend Frederiksen: Aasum – træk af sognets historie, 198 s.	20,00
Svend Frederiksen: Seden – træk af sognets historie	38,50
K. J. Jensen: Nyborg under besættelsen, 180 s.	15,00
H. Kirchhoff: Oprøret i Svendborg, august 1943 (særtryk)	5,00
M. Vesterdal: Giærsings Realskole (særtryk)	8,00
Dalum Sogns historie v. Jacob Hansen og Knud Mortensen, 4. bd. ialt ..	40,00
Danmarks Riges Breve, Fyn og Lolland Falster, II 1–4, ialt	8,00
C. A. Christensen: Historiske Oversigter til Danmarks Riges Breve	1,00

Historiske studier fra Fyn

(bestilling sendes til: Landsarkivet, Jernbanegade 36, 5000 Odense C).

1: Lotte Jansen: Hoveriet til Egeskov	udsolgt
2: K. Bang Mikkelsen: Degne og skoleholdere samt kateketer, klokkere og organister i Fyns stift indtil 1814	50,00 + moms
3: Hans Henrik Jacobsen: Fynske vider og vedtægter	udsolgt
4: Kirsten Helle Pedersen: Kampen om Kerteminde-banen	udsolgt
5: Carsten Egø Nielsen: Kriminalitet og socialforsorg i Odense 1920–39 (1979)	45,00 + moms
6: Lauritz Pedersen Næraa: Noget lidet angaaende Svendborg, samlet 1771, v. Lotte Jansen	45,00 + moms
7: Jens Vilhelm Pedersen: En ung Piges Historie og andre fortællinger, v. Vibeke Harsberg	45,00 + moms
8: Peter Windfeld Hansen: Befolkningsforhold på Lyø i det 18. og første halvdel af det 19. årh	65,00 + moms
9: Hans Henrik Jacobsen: Tyske beslaglæggelser i Odense og Assens amter 1940–45	45,00 + moms

Knud Erik Madsen,

stud.mag., f. 1. april 1956. Student fra Odense Katedralskole 1975. Historiestuderende ved Odense Universitet fra sept. 1975.

Forfattervirksomhed: Det kongelige Sundhedskollegiums arkiv. Odense 1980.

Adresse: Nørregade 42, 5000 Odense C.

Kaj Mehr,

forstander, Teisensvej 42, 5000 Odense C

se Fynske Årbøger 1979, si. 126

Tore Nyberg,

fil.kand. i historie ved Uppsala Universitet 1956, fil.lic. ved Lunds Universitet 1960 og fil.dr. sst. 1965 på en afhandling om birgittinerklostre i Europa. Udenlandske stipendier og studieophold, 1969 nordisk universitetsstipendiat i København, fra 1970 ansat ved Odense Universitet, underviser i middelalderens historie ved Historisk Institut.

Adresse: Lahngade 83, st.t.h., 5000 Odense C.

Fritz Saaby Pedersen,

cand.mag. i klassisk filologi ved Københavns Universitet 1970, lic-phil. sst. 1976 på en afhandling om senantikken. Fra 1979 ansat ved Odense Universitet, underviser ved Institut for klassiske studier.

Adresse: Laksegade 26, 3. sal, t.h., 1063 København K.

Hans Frede Rasmussen,

provst, Sdr. Nærå præstegård, Kirkevej 20, 5792 Årslev

se Fynske Årbøger 1978, si. 131

Forsideillustration:

Norup Præstegård

(nedbrudt 1965),

omtalt i artiklen

om de gudelige

forsamlinger på

Nordfyn.

(Foto: H. Ellegaard Frederiksen)

Manuskripter, der ønskes optaget i årbogen,
bedes sendt til:

lektor Hans Henrik Jacobsen,

Hyrindens 5, 5270, Odense N.,

til hvem også henvendelser i

redaktionelle anliggender bedes adresseret.

Skriftudvalget består af:

konsulent Å. Lauritsen, amanuensis Finn Stendal Pedersen,

landsarkivar, dr. A. Riising

og lektor H. H. Jacobsen (redaktør).

Fynske Årbøger 1980

UDGIVET AF

HISTORISK SAMFUND FOR FYNS STIFT

ODENSE 1980

Indhold

<i>Gorm Bloch</i> : Glimt af fynske mindstenes historie	7
<i>Knud Erik Madsen</i> : Tyfusedepidemi i Bogense 1895	21
<i>Birger Isaksen</i> : »Kursus af 1878« i Odense	27
<i>Tove Kjærboe</i> : Kistebilleder	37
<i>Kaj Mehr</i> : Jagten »De sex Sødskende« af Faldsled	41
<i>H. F. Rasmussen</i> : Nordfyn og de gudelige forsamlingsfolk . .	51
<i>A. Lolk</i> : Bemærkninger i kirkebøgerne om de døde på Tåsinge 1646–1813	64
<i>Tore S. Nyberg, Fritz Saaby Pedersen</i> : De latinske vers om Oden- ses middelalderlige biskopper	76
<i>Otto Jonassen</i> : Penge, folk og øvrighed i det gamle Assens	99
Ny lokalhistorisk litteratur	111
Navneregister	119
Foreningsmeddelelser 1979–80	123
Forfattere til årbogens artikler	126